

BODZIEC (11) sb

bodziec m (8), **bodźce** n (1), bodziec a. bodźce (2); bodziec *BielKron, BielSpr, Cadag, WujNT* (3), *SkarKaz, VotSzl*; bodźce *WyprPl*.

-dźc- (5), -jc- (1); -dźc- *RejZwierc, OrzJan, WyprPl, WujNT, VotSzl*; -jc - *BielKron*.

o oraz e jasne.

sg A bodziec (5). ◇ G bodźca (1). ◇ I bodźcem (2); -em (1), -(e)m (1). ◇ pl N bodźca (1). ◇ G boj(c)o(w) (1). ◇ A bodźce (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

1. *Zaostrzony kij, ostre narzędzie służące do popędzania bydła, oścień; kolec; acumen, cuspis Calag; stimulus Cn (9) : Calag 458a; Turcy zaśię gdy ná dobywánie miáftá/ álbo ná woynę/ ciálem ráczéy fámym nie fercem idą: oftrym bodźcem iáko bydło do muru ná czoło/ [...] popycháni bywaią. OrzJan 46.*

Przen: Zachęta, podnieta (6) : RejZwierc 56v; zoftawmy Cárthago w cáłości/ ktora ieft iáko ieden bodziec pobudzaiąc męże Rzymfkie walką fwoią BielSpr 38v; SkarKaz 205b; WujNT 645, 2.Cor 12/7; Acz gdyby virtus militaris haberet digna vt supra commemorata praemia, vitia vero iuftas poenas: tedyby mniey tego bodźcá potrzebowál narod náfz ízláchecki. VotSzl C3.

Wyrażenie: »bodziec grzechu«: SMIERC ieft fkaránie zá grzech. [...] Y bodźcem grzechu [Stimulus autem mortis peccatum est]. WujNT Bbbbbbb 4v.

2. *Kolec u ostrogi (2) : Polacy nošili [...] oftrogi bez boycow ofobnych BielKron 397v; Niemiał fie téz z czym drożyć/ bodźcá [starych ostróg] połamáné WyprPl A4v.*

Synonim: 1. stark.